

# מחווין למשימת הערכה לכיתות ג

## פרק ראשון: "שומר מסילת-הברזל" - קטע סיפורי

| השאלה                                                                                                                                                                                                                                    | הרכיב הנבדק                       | מחווין                                                                                                                                                                                                                                              | ניקוד    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 1. שם הסיפור הוא "שומר מסילת-הברזל".<br>במקום <b>מסילת-הברזל</b> אפשר לכתוב:<br>א. תחנת-רכבת<br>ב. רכבת מהירה<br>ג. פסי-רכבת                                                                                                             | אוצר מילים                        | התלמיד סימן רק את תשובה ג'                                                                                                                                                                                                                          | 5 נקודות |
| 2. איך שומר המסילה סימן לנהג הקטר שהמסילה בסדר?<br>ביום _____<br>בלילה _____                                                                                                                                                             | הבנת הנקרא:<br>איתור מידע ואחזורו | ביום - באמצעות דגל ירוק בידו<br>בלילה - באמצעות פנס לבן בידו                                                                                                                                                                                        | 4 נקודות |
| 3. בליל חורף אחד יצא הילד שלמון לבדו לקראת הרכבת, מדוע?<br>_____                                                                                                                                                                         | הבנת הנקרא:<br>היסק והכללה        | התשובה כוללת את <b>מחלת האב</b> ואת אי יכולתו לצאת <b>לעבודה</b> :<br>4 נק' - יצא לבדו כי אביו היה חולה ולא היה מי שייצא לקראת הרכבת העומדת לבוא.<br>2 נק' - תשובה חלקית הכוללת רק את מחלת האב או את אי יכולתו לצאת לעבודה.<br>0 נק' - תשובה שגויה. | 4 נקודות |
| 4. בשורה 27 כתוב: "שלמון נבהל מאוד".<br>מדוע הוא נבהל?<br>סמנו את התשובה הנכונה:<br>א. כי אביו, שומר המסילה, חלה.<br>ב. כי הוא לא ידע איך להשתמש בפנס.<br>ג. כי הוא חשש שהרכבת תתהפך ויקרה אסון.<br>ד. כי הוא פחד לצאת לבדו לקראת הרכבת. | הבנת הנקרא:<br>היסק והכללה        | התלמיד סימן רק את תשובה ג'                                                                                                                                                                                                                          | 4 נקודות |
| 5. בסיפור כתוב: "ורעיון הבריק בראשו..."<br>ביטוי זה פירושו:<br>א. הוא היה מבולבל מאוד.<br>ב. הוא הבין לפתע מה צריך לעשות.<br>ג. הראש התחיל לכאוב לו.<br>ד. פתאום סנוור אותו ברק.                                                         | אוצר מילים                        | התלמיד סימן רק את תשובה ב'                                                                                                                                                                                                                          | 5 נקודות |
| 6. איך הציל שלמון את נוסעי הרכבת מאסון?                                                                                                                                                                                                  | הבנת הנקרא:<br>איתור מידע ואחזורו | התשובה כוללת התייחסות ל <b>שינוי צבע</b> הפנס באמצעות תושייתו של שלמון.<br>לדוגמה: שלמון עטף את הפנס הלבן בחולצתו האדומה, וכך הפנס הלבן הפך לפנס אדום.                                                                                              | 3 נקודות |
| 7. כדי למצוא את פירוש המילה "מלמלו" נחפש במילון את המילה:<br>א. מלמל<br>ב. מילא<br>ג. מלאו<br>ד. לו                                                                                                                                      | ידע לשוני                         | התלמיד סימן רק את תשובה א'                                                                                                                                                                                                                          | 5 נקודות |

| השאלה                                                                                                                                                            | הרכיב הנבדק                                      | מחווה                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ניקוד                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. אפשר ללמוד על האופי של שלמון מהמעשים שלו.<br>א. תארו את אופיו של שלמון לפי הסיפור.<br><br>ב. הביאו מן הסיפור דוגמה למעשה אחד של שלמון המלמד על אופיו.         | הבנת הנקרא:<br>יישום הערכה וביקורת               | תשובה הכוללת <b>תכונה</b> המאפיינת את שלמון ו <b>דוגמה</b> מהסיפור שבאמצעותה נבחרה התכונה:<br>5 נק' – תשובה הכוללת את התכונה (סעיף א') והדוגמה (סעיף ב')<br><b>הערה: תכונה – יתקבלו משפטים המתארים התנהגויות ואינם מגדירים תכונה. כגון: אהב לעזור לאנשים, מצא פתרון מיוחד.</b><br>– שלמון היה בעל תושייה – יצירתי-חכם, כי חשב על רעיון מיוחד והפך את הפנס הלבן לפנס אדום באמצעות חולצתו האדומה.<br>– שלמון היה אמיץ – הוא ילד, עמד לבדו בלילה ביום גשום והצליח להציל בכוחות עצמו את הרכבת...<br>3 נק' – תשובה הכוללת רק <b>תכונה</b> (סעיף א') <b>ללא דוגמה</b> (סעיף ב')<br>0 נק' – תשובה שאינה נכונה או תשובה הכוללת רק דוגמה (סעיף ב') ללא תכונה (סעיף א') | 5 נקודות                                                                               |
| 9. כשהסופר מתאר את הרכבת המתקרבת הוא משתמש במילים חוזרות כמו: סובב-סובב, שיק-שק, טו-טו.<br>מה רצה הסופר שהקוראים ירגישו כשיקראו מילים אלו?                       | הבנת הנקרא:<br>יישום הערכה וביקורת<br>אוצר מילים | תשובה המתייחסת להרגשה של לחץ, מהירות, פחד, הנגרמת לקורא, תחושת קצב, צורת כתיבה שממחישה אווירה של פחד, לחץ וכו'                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 5 נקודות                                                                               |
| 10. גילי אמרה: "המעשה של שלמון היה מעשה אמיץ ואחראי."<br>יואב אמר: "לדעתי זה היה מסוכן מדי."<br>עם מי משני הילדים אתם מסכימים יותר? מדוע? הביאו דוגמאות מהסיפור. | הבנת הנקרא:<br>יישום הערכה וביקורת + כתיבה       | <b>בדיקת הבנת הנקרא:</b><br>תשובה הכוללת את <b>בחירת התלמיד</b> בליווי <b>הסבר התומך בבחירתו</b> , לדוגמה:<br>אני מסכימה עם גילי. שלמון עשה מעשה אחראי. הוא התנדב לשמור על המסילה במקום אבא שלו.<br>או – כשהייתה (לו) <b>לשלמון</b> בעיה עם הפנס האדום הוא לא ויתר ומצא רעיון כדי להציל את הנוסעים.<br>או – המעשה היה מעשה אמיץ כי (הוא) <b>שלמון</b> ילד שסיכן את עצמו כדי להציל את הנוסעים.<br>אני מסכים עם יואב <b>כי</b> המעשה שעשה שלמון יכול היה להסתיים באסון ואולי אפילו בפגיעה גדולה בו.<br><b>הערה: התייחסות רק לאחד הרכיבים מספקת.</b>                                                                                                             | (10 נקודות)<br>5 נקודות                                                                |
|                                                                                                                                                                  |                                                  | <b>בדיקה הוליסטית של איכות הכתיבה:</b><br>הרכיבים להתייחסות: מבנה התשובה; מבנה המשפטים; הרצף בין המשפטים; מילות קישור; משלב הלשון; סימני פיסוק (ללא פסיק באמצע משפט); כתיב בהתאמה לגיל.<br><b>איכות הכתיבה נבדקת בלא תלות באיכות התוכן.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 5 נק' – איכות כתיבה מיטבית<br>3 נק' – איכות כתיבה בינונית<br>0 נק' – איכות כתיבה נמוכה |
| סה"כ נקודות לפרק זה                                                                                                                                              |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 50 נקודות                                                                              |

# מחווין למשימת הערכה לכיתות ג

## פרק שני: "העץ הקסום" - קטע מידע

| השאלה                                                                                                                                                                                                                                                                  | הרכיב הנבדק                            | מחווין                                                                                                                                                                                                                   | ניקוד                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
| 1. בקטע כתוב: "עץ הקקאו הוא ירוק-עד", פירוש הביטוי "ירוק-עד":<br>א. ירוק כהה<br>ב. עדיין ירוק<br>ג. ירוק תמיד<br>ד. יותר ירוק                                                                                                                                          | אוצר מילים                             | התלמיד סימן רק את תשובה ג'                                                                                                                                                                                               | 5 נקודות                      |
| 2. תארו את עץ הקקאו לפי הקטע:<br>א. הגובה<br>ב. העלים<br>ג. הפרחים<br>ד. הפרי                                                                                                                                                                                          | הבנת הנקרא:<br>איתור מידע ואחזור       | <b>הגובה:</b> 3-5 מטרים<br><b>העלים:</b> ירוקים כל השנה/ירוקי-עד<br><b>הפרחים:</b> בצבע צהוב אדמדם / צהובים ואדומים<br><b>הפרי:</b> גדול וארוך, כ-15 ס"מ משקל 400 גר', בתוכו זרעים המכונים פולים.                        | 4 נקודות<br>כל רכיב = 1 נקודה |
| 3. הקיפו את התשובה הנכונה.<br>לפי הקטע <b>פולים</b> הם:<br>א. פירות הקקאו<br>ב. זרעי הקקאו<br>ג. עלי הקקאו<br>ד. אבקת הקקאו                                                                                                                                            | הבנת הנקרא:<br>איתור מידע ואחזור       | התלמיד סימן רק את תשובה ב'                                                                                                                                                                                               | 4 נקודות                      |
| 4. בשורה 11 כתוב: "טעמם מר מאוד".<br>במילה "טעמם" מתכוונים ל:<br>א. זרעים<br>ב. עלים<br>ג. פירות<br>ד. פרחים                                                                                                                                                           | ידע לשוני                              | התלמיד סימן רק את תשובה א'                                                                                                                                                                                               | 3 נקודות                      |
| 5. איך מכינים שוקולד לפי הקטע?<br>כתבו מספר ליד כל משפט לפי סדר ההכנה.<br>- מפיקים מהפולים אבקת קקאו וחמאת קקאו.<br>- קוטפים את פירות עץ הקקאו הגדל בג'ונגל.<br>- מכינים מאכלים מתוקים וטעימים.<br>- מוציאים מפרי הקקאו את הזרעים.<br>- מערבבים את החמרים לעיסה טעימה. | הבנת הנקרא: היסק<br>והכללה (היסק ישיר) | 3<br>1<br>5<br>2<br>4                                                                                                                                                                                                    | 5 נקודות                      |
| 6. הקיפו את כל השאלות שיש עליהן תשובות בקטע:<br>א. איך מגדלים עצי קקאו?<br>ב. מהו ג'ונגל?<br>ג. מי גילה את תהליך ייצור השוקולד?<br>ד. איך מייצרים שוקולד?<br>ה. מדוע שוקולד הוא הממתק האהוב בעולם?                                                                     | הבנת הנקרא:<br>היסק והכללה             | ב'<br>ג'<br>ד'<br>6 נק' - הקפת שלוש התשובות הנכונות<br>3 נק' - הקפת שתי תשובות נכונות<br>1 נק' - הקפת תשובות נכונות (אחת או שתיים) ואחת שגויה<br>0 נק' - הקפת שתי תשובות שגויות ומעלה (גם אם הקיף יחד אתן תשובות נכונות) | 6 נקודות                      |

| השאלה                                                                                                                                                                                                                                    | הרכיב הנבדק                                | מחווה                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 5 נקודות                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. בסוף הקטע כתוב: "לשפר את טעמו". הקיפו את המשפט שבו מתאים לכתוב את המילה "לשפר":<br>א. חוקר הולנדי גילה שאפשר _____ מהפולים אבקת קקאו.<br>ב. מאבקת קקאו אפשר _____ את משקה השוקו.<br>ג. אימא קנתה לי שוקולד כדי _____ את מצב-הרוח שלי. | אוצר מילים                                 | ג'                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 5 נקודות                                                                                           |
| 8. מדוע לדעתכם בחר הכותב לקרוא לקטע "העץ הקסום"?<br>הסבירו את תשובתכם.                                                                                                                                                                   | הבנת הנקרא:<br>יישום הערכה וביקורת + כתיבה | <b>בדיקת הבנת הנקרא:</b><br>תשובה הכוללת את דעת התלמיד בליווי הסבר התומך בדעה, לדוגמה:<br>- בקטע כתוב על עץ הקקאו וזה עץ שמהזרעים שלו עושים שוקולד.<br>- בקטע כתוב על התהליך שעוברים הפולים של עץ הקקאו עד הפיכתם לשוקולד.<br>- בקטע כתוב על המרחק הרב בין מקום הגידול של עץ הקקאו לבין תפוצת השוקולד.<br>- בקטע כתוב על המעבר מפולים מרים של פרי עץ הקקאו לשוקולד מתוק.<br>- כי זה ממש קסם שמעץ מצליחים לקבל שוקולד. | 5 נקודות                                                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                          |                                            | <b>בדיקה הוליסטית של איכות הכתיבה:</b><br>הרכיבים להתייחסות: מבנה התשובה;<br>מבנה המשפטים; הרצף בין המשפטים;<br>מילות קישור; משלב הלשון; סימני פיסוק (ללא פסיק באמצע משפט); כתיב בהתאמה לגיל.<br><b>איכות הכתיבה נבדקת בלא תלות באיכות התוכן.</b>                                                                                                                                                                     | 5 נקודות<br>5 נק' - איכות כתיבה מיטבית<br>3 נק' - איכות כתיבה בינונית<br>0 נק' - איכות כתיבה נמוכה |
| 9. מפעל ממתקים ייצר חטיף שוקולד חדש. מנהל המפעל רצה לעצב עטיפה שתעניין ילדים. העתיקו מן הקטע משפט שמתאים לכתוב על עטיפת החטיף החדש.                                                                                                      | הבנת הנקרא:<br>יישום הערכה וביקורת         | תשובה ובה משפט מהטקסט העוסק בשוקולד בהיבטים חיוביים. לדוגמה:<br>עיסה שטעמה מופלא<br>הממתק האהוב בעולם                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 6 נקודות                                                                                           |
| 10. בקטע מופיעה המילה "מופלא".<br>הקיפו את המילים השייכות לאותה משפחת מילים של המילה "מופלא".<br>מִפְעֵל פֻּלֵּא פּוֹלִים מִתְפַּלֵּא אֶפִּילוּ                                                                                          | ידע לשוני                                  | פֻּלֵּא, מִתְפַּלֵּא<br>2 נק' - הקפת שתי המילים הנכונות<br>1 נק' - הקפת שתי מילים נכונות + אחת שגויה<br>1 נק' - הקפת מילה אחת מהשתיים<br>1 נק' - הקפת מילה אחת נכונה ואחת שגויה<br>0 נק' - הקפת שתי מילים שגויות ומעלה<br>0 נק' - הקפת ארבע מילים ומעלה (נכונות + שגויות)                                                                                                                                             | 2 נקודות                                                                                           |
| סה"כ נקודות לפרק זה                                                                                                                                                                                                                      |                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 50                                                                                                 |